

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/88/2016
Identifikačné číslo spisu: 1012205047
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1012205047.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci žalobkyne: S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č.1, Q., zastúpenej : JUDr. Vladimír Štefek, AK Škultétyho č.1, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova č.2, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č.p.: SLV-PS-PK-92/2012 z 22.08.2012, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24.05.2016, č.k. 5S 1104/2012-156, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24.05.2016, č.k. 5S 1104/2012-156, p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z z 24.05.2016, č.k. 5S 1104/2012-156, zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p.: SLV-PS-PK-92/2012 zo dňa 22.08.2012, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie žalovaného č.p. SPC-OSZ-VZ-26196-41/2012 zo dňa 17.05.2012, (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o výplatu vdovského dôchodku.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu žalovaného Krajský súd v Bratislave zistil, že prvostupňovým rozhodnutím bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o výplatu vdovského dôchodku, postúpená žalovanému Sociálnou poisťovňou, ústredím na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 9So/120/2010 zo dňa 08.07.2011, v zmysle ktorého o vdovskom dôchodku žalobkyne má rozhodovať príslušný orgán sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „MV SR“). Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva, že žalobkyni vdovský dôchodok nepatrí, lebo tento nárok jej nevznikol

po 31.12.2003, ale už za účinnosti zákona č. 121/1975 Zb.; nárok na dôchodok zanikol ku dňu 31.08.2002 a preto nebolo možné pri posudzovaní žiadosti žalobkyne o vdovský dôchodok, resp. o uvoľnenie jeho výplaty použiť ustanovenie § 74 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal preukázať, že žalobkyni bol orgánom sociálneho zabezpečenia MV SR vyplácaný vdovský dôchodok do 31.08.2002, teda bol vyplácaný aj ku dňu 01.07.2002, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Vdovský dôchodok jej bol priznaný podľa § 36 až § 38 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Manžel žalobkyne bol v čase smrti príslušníkom policajného zboru necelých sedem rokov, nebola teda splnená žiadna z podmienok uvedených v § 46 zákona č. 328/2002 Z.z. na účely § 129 ods. 1, 2 tohto zákona, preto nemožno k 01.07.2002 vdovský dôchodok žalobkyne považovať za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. V zmysle § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. sa tento vdovský dôchodok odo dňa účinnosti tohto zákona považuje za vdovské dôchodky priznaný podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení a na jeho výplatu je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva.

Krajský súd poukázal na to, že z ustanovenia § 260 ods. 1 Z.z. vyplýva, že zákonnou podmienkou nároku na výplatu vdovského dôchodku podľa § 46 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. je, že nárok na vdovský dôchodok a jeho výplatu k 31.12.2003 trval. Pri posudzovaní nároku žalobkyne na ďalšie poberanie vdovského dôchodku podľa § 46 ods. 2 a 4 zákona č. 100/1988 Zb., vychádzajúc z ustanovenia § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je treba povedať, že podmienky ustanovené zákonom č. 100/1988 Zb. žalobkyňa k 31.12.2003 nespĺňala; nárok na vdovský dôchodok a jeho výplatu k 31.12.2003 netrval, pretože právoplatne zanikol už 31.08.2002, a z toho dôvodu nemožno výplatu vdovského dôchodku žalobkyne obnoviť.

Podmienku opätovnej starostlivosti o nezaopatrené dieťa žalobkyňa splnila 04.09.2006 za účinnosti zákona č. 461/2004 Z.z., ktorý podľa § 74 ods. 3 písm. a/, ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. umožňuje v prípade starostlivosti o nezaopatrené dieťa poberať vdovský dôchodok aj po uplynutí zákonom stanovenej doby jedného roka, avšak

iba v prípade, že nárok na vdovský dôchodok vznikol po 31.12.2003. Vzhľadom na to, že žalobkyni nárok na vdovský dôchodok nevznikol po 31.12.2003, ale za účinnosti zákona č. 121/1975 Zb., ktorý nárok ku dňu 31.08.2002 právoplatne zanikol, nebolo možné pri posudzovaní žiadosti žalobkyne o vdovský dôchodok, resp. o uvoľnenie jeho výplaty použiť ustanovenie § 74 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z.. Podľa uvedeného ustanovenia nárok na vdovský dôchodok môže vzniknúť pozostalému výlučne po fyzickej osobe, ktorá zomrela za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. t.j. od 01.01.2004; nebohy manžel žalobkyne zomrel dňa 17.03.1987.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdili. Žalobu preto v celom rozsahu zamietol podľa § 2501 ods. 1 O.s.p..

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a porušil ustanovenie § 250ja ods. 4 O.s.p.

Uviedla, že orgán sociálneho zabezpečenia MV SR jej vyplácal vdovský a sirotsky dôchodok do skončenia štúdia jej syna na strednej škole - Súkromnej obchodnej akadémii v Bratislave, t.j. do 31.08.2002. Syn žalobkyne v školskom roku 2006/2007 začal študovať v dennom štúdiu vysokej školy a preto žiadosťou zo dňa 04.09.2006 požiadala o uvoľnenie výplaty vdovského dôchodku a sirotského dôchodku podľa § 40 ods. 3 písm. a/ zákona č. 121/1975 Zb. orgán sociálneho zabezpečenia MV SR, ktorý jej žiadosť zamietol a v odôvodnení tohto rozhodnutia ju poučil, že o priznaná dávok je príslušná rozhodnúť Sociálna poisťovňa, ktorá jej síce rozhodnutím z 28.09.2007 vdovský dôchodok priznala v sume 1 109 Sk mesačne, avšak následne jej ho rozhodnutím z 28.09.2007 v spojení s rozhodnutím z 31.03.2008 od 12.10.2007 odňala. V konaní o opravnom prostriedku (žalobkyňa nesúhlasila s výškou priznaného vdovského dôchodku) najvyšší súd rozsudkom sp.zn.9So/120/2010 z 08.07.2011 potvrdil zrušujúci rozsudok krajského súdu č.k. 6Sd 40/07-87 z 23.06.2010, avšak z iných dôvodov, keď poukázal na ustanovenie § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. s tým, že o výplate jej vdovského

dôchodku je príslušný rozhodnúť útvár sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra a v ďalšom konaní Sociálnej poisťovni uložil podľa § 20 v spojení s § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní postúpiť žiadosť žalobkyne útvaru sociálneho zabezpečenia MV SR ako orgánu vecne príslušnému na výplatu vdovského dôchodku podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z.

Žalobkyňa namietla, že v rozsudku najvyššieho súdu sp.zn.9So/120/2010 je jednoznačne uvedené, že podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. sa vdovský dôchodok vyplácaný žalobkyni ku dňu 01.07.2002 orgánom sociálneho zabezpečenia MV SR považuje za vdovský dôchodok priznaný podľa všeobecných predpisov a na jeho výplatu je od 01.07.2002 podľa § 46 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 264 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. príslušný útvár sociálneho zabezpečenia MV SR.

V tomto právnom názore, podľa žalobkyne, teda najvyšší súd rozhodol o nároku, preto už žiaden orgán v SR nemal rozhodovať o nároku a orgán sociálneho zabezpečenia MV SR mal rešpektovať aj ďalšiu úpravu, vyslovenú v tomto rozsudku, a to, po odstúpení dávkového spisu Sociálnej poisťovne začať príslušný dôchodok vyplácať.

Vzhľadom na uvedené dôvody žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie zo dňa 17.05.2012 zmenil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a súčasne aby rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasil s odvolacou námietkou, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a že krajský súd nesprávne právne posúdil vec a porušil ustanovenie § 250js ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Mal za to, že žalobkyňa v podanom odvolaní voči rozsudku neuviedla žiadne relevantné nové skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok jeho zrušenie. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods.2 zákona č.162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže odvolacie konanie začalo podaním odvolania dňom 30.06.2016, vzťahujú sa naň ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu, preto sa obmedzil len na konštatovanie správnosti dôvodov rozsudku krajského súdu; na zdôraznenie jeho správnosti uvádza (§ 219 ods. 2 O.s.p.):

Pokiaľ žalobkyňa namietala, že krajský súd, resp. správne orgány sa neriadili právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveného v rozsudku sp.zn. 9So/120/2010 z 08.07.2011 a tým malo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 250ja ods. 4 O.s.p., túto námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Žalobkyňa pritom z uvedeného rozsudku najvyššieho súdu citovala nepresne a neúplne. V danom rozsudku najvyšší súd citoval ustanovenie § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. a uviedol :

„Vdovský dôchodok, vyplácaný navrhovateľke ku dňu 1.júla 2002 orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra sa v súlade s § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. považuje za vdovský dôchodok priznaný podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Na výplatu takého vdovského dôchodku tak od 1.júla 2012 ako aj v prípade splnenia podmienok podľa § 46 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je preto príslušný útvár sociálneho zabezpečenia

ministerstva vnútra a to z osobitného účtu".... „v ďalšom konaní bude úlohou odporkyne podľa § 20 v spojení s § 5 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) postúpiť žiadosť navrhovateľky útvaru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako orgánu vecne príslušnému na výplatu vdovského dôchodku podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z."

Z uvedenej citácie záveru najvyššieho súdu nevyplýva záver, že by najvyšší súd o nároku žalobkyne rozhodol; takú právomoc súd v správnom súdnictve ani nemá. Taktiež z neho vyplýva usmernenie pre Sociálnu poisťovňu, aby vec postúpila ministerstvu vnútra ako orgánu príslušnému rozhodnúť o žiadosti o vdovský dôchodok a jeho výplatu. Útvar sociálneho zabezpečenia bol totiž príslušný na výplatu vdovského dôchodku žalobkyne k 01.07.2002, resp. až do 31.08.2002 a v zmysle uvedeného právneho názoru je vecne príslušný aj na rozhodnutie o žiadosti žalobkyne o priznanie vdovského dôchodku v prípade splnenia podmienok podľa § 46 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Keďže žalobkyne nárok na vdovský dôchodok zanikol dňom 31.08.2002 podľa § 46 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30.06.2003 a k 31.12.2003 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 preto nespĺňala podmienku nároku na výplatu takého dôchodku, nespĺňa ani podmienku na výplatu vdovského dôchodku podľa prechodného ustanovenia § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a to bez ohľadu na to, že sa v roku 2007 znovu začala starať o nezaopatrené dieťa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací žalobkyne v tomto konaní rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. a žalobkyne ich náhradu nepriznal vzhľadom na jej neúspech v tomto konaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobkyňa má možnosť požiadať o výplatu vdovského dôchodku podľa § 293dm zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2016.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.